

Vsem treznim slovenskim ljudem v prevdarek

SLS gre na oblastne volitve, da tu di nove oblastne skupščine zlorabi za svojo strankarsko politiko. Klerikalci napovejujejo, da bodo oblastne skupščine nove tribune za njihove politične demonstracije. Po njihovem načrtu naj se politični prepri, ki nam je že in nam še v Narodni skupščini toliko škodo napravil, prenese iz Beograda se v Ljubljano in Maribor. S tem seveda se že v narrež podkopava pravi pomen in vsaka korist oblastnih skupščin, ki morejo le takrat kaj uspeha prinesiti našemu ljudstvu ter pripomoči do ozdravljenja naših domačih nepravil in neizgod, ako obvelja načelo: Vilen s politiko iz oblastnih samouprav!

Kdor zahteva, da se nove oblastne samouprave posvetijo pametnemu gospodarstvenemu delu, ta ne more voliti kandidatov SLS!

Kdor je za pravo ljudsko avtonomijo, ta bo volil protiklerikalno.

Klerikalna stranka je od l. 1918. sistematično zapravljala avtonomijo našega ljudstva ter onemogočala ureditev poštene samouprave. Ona je 1918. razpustila in odpravila deželni izbor, poddržala deželno premoženje v vrednosti pol milijarde Din, izročila deželne dohodke državnim kasam.

Ona je l. 1921., ko se je delala ustava, s svojim brezglavim nasprotovanjem dejansko podpirala, centralistično strujo in so bile ustavne garancije za uvedbo samouprav, za dekoncentracijo in decentralizacijo javne uprave izvajevane proti njej.

Ona je l. 1923. omogočila, da se je za dolgo dobo etabliral v državi vele-srbski centralizem radikalov, katerim

je v zloglasnem Markovem protokolu pod pogojem, da se oblastne samouprave ne izvedejo, volitve v oblastne skupščine ne razpišejo, obljubila in tudi dala vso svojo pomoč in podporo.

Ko so bile oblastne volitve proti njeni volji koncem l. 1926. razpisane, je SLS znova pričela gonjo proti oblastnim samoupravam. Proglašala jih za nesposobne ustanove, omalovažuje jih že v naprej, vse stori, da bi jih pred narodom diskreditirala, jim vzela veljavo in ugled ter zaupanje ljudstva.

Kdor glasuje za kandidate SLS, glasuje za to, da bodo naše oblastne samouprave propadle, ker jih izroča njihovim največjim sovražnikom.

Kdor vrže kroglico v klerikalno škrinjo, pravi, da mu je ljuba klerikalna fraza nego dobra cesta, da je poslušati politični prepri nego vidi popravljene mostove, da želi podpirati propadajoče klerikalne pravke, ne pa obnovo slovenskega gospodarstva, da mu je protisrbska gonja klerikalcev več, nego napredek Slovencev, da raje čuje prazno zabavljanje, nego gleda pošteno trezno delo.

Kdor je zato, da se bo nam Slovencev tudi v bodoče tako slabo godilo, kakor se nam godi po zaslugi pogubne, nesrečne politike SLS, ta bo volil klerikalne kandidate.

Kdor je proti, kdor je za zdravo in koristno gospodarsko delo, obrtnik, kmet, delavec, inteligent, javni in privatni nameščenec, kateremu je vprašanje dela in kruha prvo vprašanje, ta bo volil kandidate SDS in ž njo zdržene NSS, bo dal svoj glas kandidatom naprednega in narodnega bloka.

Slovenski obrtniki, pazite koga volite!

Premnogokrat se poudarja, da obrtništvo na politiki ni zainteresirano. Res so njegove strokovne in stanovske organizacije nepolitične in take morajo tudi ostati, če hočejo biti prave zastopnice našega obrtništva. Vendar pa so gospodarski interesi tako tesno v zvezi s politiko, da je velike važnosti, da obrtništvo zasleduje tudi delo posameznih političnih strank. Tudi za obrtništvo ni vse eno, kdo vodi državne posle, kakor tudi sedaj pred volitvami v oblastno skupščino ni vse eno, kdo in kako bo ščitil obrtniške interese v tej važni samoupravni korporaciji.

Vnel se je volilni boj, katerega gospodarski krogi ne gledajo toliko iz strankarsko političnega stališča, temveč stremijo predvsem za tem, da pridejo kot zastopniki našega obrtništva v oblastno skupščino močje, vneti borci za dobrobit obrtniškega stanu.

Kakor vedno, tako tudi sedaj poželjivo stezajo nekatere politične stranke svoje roke po obrtniških kroglicah. Najsilnejši med njimi je SLS, ki obljublja obrtništvo vse močjo in nemo goče stvari. Toda obrtništvo je sito obljub, zlasti od strani SLS, ki s svojimi 20 poslanci v našem parlamentu do danes ni pokazala nikakega uspeha za obrtništvo. Kdaj so se dr. Korošec in njegovi poslanci zavzeli za znižanje davkov, kaj so ukrenili proti šušmarstvu, kdaj se je borilo njegovih 20 poslancev za interese slovenskega obrtnika?

Da, eno zaslugu ima SLS v zvezi z g. Pucljem za obrtništvo in ta je, da so danes naši gospodarski krogi brez svojega gospodarskega parlamenta — brez zbornice. Nikdar SLS ni mogla pokazati tako jasno, nasprotstva do gospodarskih krogov, kakor ga je pokazala ravno z razpustom. Vlada je hotela, v zbornici in ker tega ni mogla, je z razpustom dokazala, da ji je gospodarstvo deveta brigada, SLS je ona, ki steza svoje roke po obrtniških organizacijah, ki hoče zadržati razbiti s tem, da uvaža vanje politiko. Ob volitvah v zbornico je bila ona tista, ki se je vneto borila proti zadržanju. Ko pa so obrtniške organizacije zmagale, tedaj je »Jugoslavanski obrtnik« začel razlagati važnost zadržaj in priporočati, naj se obrtništvo oklepa svojih organizacij. SLS se je s tem izdala in danes stoji razgaljena pred obrtništvom, ki zre vanjo kot izdajalko njegovih interesov. Mnogokrat smo se vprašali, kakšno je razmerje med g. Pucljem in obrtništvom. Nikdar ga nismo poznali kot obrtniškega zastopnika. In predstavil se nam je, ko je dvigal kot poljedelski minister kopje proti obrtništvi in pomagal SLS do razpusta zbornice. Ha, sedaj pa zopet prihajata gospoda in poklanja obrtništvo kadilo in mirol! Dokazi govore proti SLS in g. Puclju in obrtništvo ima vzroke, da jih iz gospodarskih razlogov obsoja.

Razmere so privedle obrtništvo do tega, da danes razkrojeno po raznih političnih strankah, v veliki meri pa tudi povsem brezbržno, ne predstavlja politično nikake moči, kar gotovo ni v prid obrtništvu. In sedaj, ko agitatorji snažijo kliuke na obrtniških delavnicah, je treba, da se obrtnik odloči za ono kandidatno listo, ki mu s postavljenimi kandidati daje največ jamstva, da bodo prišli tudi interesi obrtništva do primerne veljave. Med vsemi kandidatnimi listami so gospodarski kandidati najboljše zastopani na listah SDS odnosno Naprednega bloka.

Kandidatura tajnika zbornice zatra-

Kandidatne liste napredne fronte

Vrstni red škrinjic po srezih (glavarstvih) in imena nosilcev naprednih kandidatnih list (SDS in NSS) za volitve v ljubljanski in mariborski oblasti

(23. januarja)

1 škrinjica

KAMNIK: dr. Rihard Karba, župan in lekarnar Kamnik.

2 škrinjica

BREZICE: Karel Cimperšek, trgovec in posestnik, Sevnica.

KRANJ: dr. Albert Kramer, novinar, Ljubljana.

LOGATEC: Valentin Poljanšek, posestnik Dobračeva pri Zireh.

LJUBLJANA: (mesto): dr. Dinko Purc, odvetnik, Ljubljana.

3 škrinjica

ČRNOMELJ: Julij Mazzelle, posestnik, Gradac pri Črnomlju.

KOČEVJE: Ivar Rus, posestnik in industrijalec, Loški potok.

KRSKO: Alojzij Šribar, posestnik, Ardo pri Raki.

LITIJA: Franc Lajovic, trgovec in posestnik, Litijska.

NOVO MESTO: Rudolf Faleskini, posestnik in opekarnar, Dol Straža.

PTUJ: Lovro Petovar, posestnik, Ivanjkovci.

RADOVLJICA: Josip Ambrožič, posestnik, Ljubno.

ŠMARJE: Anton Perkovič, kmet in župan, Sv. Florian pri Rogatcu.

4 škrinjica

CELJE (mesto): dr. Anton Božič, odvetnik, Celje.

DOL LENDAVA: Janez Preininger, nadučitelj, Dobrovnik.

GOR. GRAD: dr. Jože Goričar, zdravnik, Mozirje.

KONJICE: Ignac Kotnik, posestnik in trgovec z lesom, Vitanje.

LAŠKO: dr. Joža Bohinjec, ravnatelj, Ljubljana.

LJUBLJANA (okolica): Franc Zebal, posestnik, Rudnik pri Ljubljani.

LJUTOMER: dr. Ivan Stojan, notar in župan, Ljutomer.

MARIBOR (desni breg): Jože Finžgar, kmečki sin, Sv. Marijeta na Drav. polju.

MARIBOR (levi breg): Matija Vračič, kmet in župan, Senarska.

MARIBOR (mesto): Josip Mohorko, postajenačelnik, Maribor.

MURSKA SOBOTA: Štefan Godina, evangelijski župnik, Gor. Petrovci.

PREVALJE: Peter Mravliak, posestnik, Vuhred.

SLOVENJGRAD: Albert Puncer, trafikant, Slovenjgradec.

5 škrinjica

CELJE (okolica): Janko Lesničar, ravnatelj Zdravne zveze, Celje.

Državnim nameščencem

Kruh, ki ga nam državnim nameščencem reže in deli država, je vedno bolj trd in neprebavljiv, po zaslugi vladnega režima, ki tira tudi nas državne nameščence v obup in pogin. Oglašajo se že preroki, ki v brezupni apatiji govore, naj se ne udeležujemo več aktivno volilnega boja in naj pustimo, da prvi kolo nizdol v prepadi! — Medli pesimizem se polasča množice in v brezupni paniki valovi sem in tja — brez cilja, čreda brez pastirja.

Ali naj se državni nameščenci res vzdržijo volitev v oblastne skupščine? Ako hočemo, da bomo popolnoma propadli, da nas režim docela ubije in uniči, potem se pač prepustimo svoji slepi usodi. Če pa hočemo, da si priborimo nazaj vsaj tisto malce pravic, ki nam jih je nudi činovniški zakon, katerega nam je izvajala ravno demokratska stranka, pa ga nesrečni režim na vseh koncih gloda in krši, da kmalu ne bo imel niti ograja več, potem ne držimo križem rok, temveč nastorimo krepko in složno in odločno tudi z našimi kroglicami v prid Naprednega bloka. Pomnimo, da so volitve v oblastne skupščine preizkušnja za volitve v Narodno skupščino! Lastnih poslancev državni nameščenci ne bodo postavljali, ker se nočejo stanovsko separirati. Zato pa tembolj koncentrirajmo svojo moč v edini nam res prijateljsko naklonjeni stranki. Kar smo državni nameščenci prejeli do brega in koristnega, smo dobili vse iz demokratskih rok. Sedanji režim pa tepta naše zakonjene pravice, prikrajuje nam dohodek, grozi nam stalno z redukcijami, slabša vestransko naš socijalni položaj, skratka — spravlja nas na beraško palico. Če bodo današnje režimske stranke še nadalje vodile našo usodo in usodo naše države, ako bosta le politika in partizanstvo

šla v klasje, smo sigurni, da v bližnji bodočnosti država in ž njo državni nameščenci popolnoma propademo. Obstoje naše lastne eksistence nas sili, naš lastni egoizem nas pritiska, da se vsi kot en mož dvignemo in pristopimo z volilno kroglico k volitvi ter jo spustimo v skrinjico Naprednega bloka!

Državni nameščenci! Brez boja ni zmage, da pa bomo zmagali v naših težnjah, da ne bomo ostali državljani slabše vrste, kamor so nas potisnili sedaj, storimo vsak svojo volilno dolžnost, volimo s stranko SDS, ki ima edina v državi resen in širok državni program ter je zmožna, ustvariti novo državno življenje, v katerem bo imel vsakdo svoj pošten posel in pošten kruh. Ako nedeljske volitve izvedemo v skupnem složnem nastopu zmagovito, bomo tudi pri prihodnjih parlamentarnih volitvah upoštevan faktor, dobili bomo zaslabo v postavljenih kandidatih in lahko bomo imenovali tudi svoje kandidate na napredni listi ter na ta način odločno vplivali na svojo usodo.

Edina pot, ki nas bo povedla v zdrav razmere boljših časov je složen nastop za idejo in program SDS. Le SDS edina nas je doslej smatrala za faktor, preko katerega se ne sme iti na dnevnih red.

Demagogov in kričavev ne potrebujemo, ker prinašajo zgolj zlo in nesrečo, potrebujemo resnih, pametnih in poštenih ljudi, ki ne bodo »reševali« države in naroda na ta način, da bi nas spravljali ob kruh! Mi in naše družine potrebujemo kruha in zopet kruha, da se obdržimo pri življenju, zato manifestirajmo za svoje pravice s tem, da volimo SDS in NSS, združeni v Na prednem bloku.

Državni nameščenec.

Iz Möderndorferjevega gospodarstva pri občini in krajnem šolskem svetu v Mežici

Mežica, dne 21. januarja.

Kakor je našim čitateljem že znano, sta bila pri nas občinski odbor in krajni šolski svet razpuščena ter postavljen vladni komisar. Da nimamo rednega občinskega in šolskega zastopstva, je kriv največ sedanjí socijalistični kandidat Möderndorfer, ki je s svojimi komunistično orijentiranimi pristaši tako razpisaval javen denar, da je zgubil zaupanje vseh treznih občanov in oblastev. Pri vsem tem gospodarstvu pa tudi ni pozabil nase in svoje najožje prijatelje in pristaše. Znano nam je na podlagi poročila uradne revizije občinskega in šolskega gospodarstva, da si je dal V. Möderndorfer lanskega leta iz občinske blagajne izplačati za pot v Ljubljano k finančni delegaciji enkrat 600 Din in drugič 700 Din, potem zopet 800 Din in 772 Din. Iz blagajne krajnega šolskega sveta pa je sprejel dne 25. aprila 1926 za neka »izvanredna dela« 1000 Din, dne 30. 6. 1926 za obisk tečaja rokodelskih del 3000 Din, dne 12. 8. 1926 za knjigovodstvo 1000 Din ter dne 4. 9. 1926. za ureditev računov 3000 Din in za tajniške posle še 600 Din. Poleg teh zneskov je še nebroj manjših, ki si jih je dal tekom zadnjih let iz blagajne krajnega šolskega sveta ali občine izplačati. Njegov najožji somišljenik inž. Gustinčič pa je sprejel tekom lanskega leta iz občinske blagajne za meritvena dela vođovoda, za načrt vodovoda, njega pregled in drugo v celem nič več in nič manj kakor 26.000 Din. In takih postavk, ki kar kričijo, je v revizijskem poročilu malo da ne na stotine.

Kakor čujemo, pride te dni k nam nek uradnik od mariborskega policijskega komisarijata, ki bo težavno in dolgotrajno preiskavo dovedel do konca. Najbolj kričič slučaj koruptivnega gospodarstva Möderndorferjevih laži socijalistov pa že ima v rokah državno pravdnostvo. Po Möderndorferjevem prigovarjanju je namreč kupil krajni šolski svet nek pianino za 500. ki je bil cenjen k večjemu na 15.000 Din. — za celih 25.000 Din. Ta znesek pa se ni izplačal Kmečko-delavski zvezi v Ljubljani kot prodajalki tega klavirja, ampak neki Izi Prijateljevi v Ljubljani.

Ker se Möderndorfer na vse močje načine trudi, da bi se v tej celi stvari pokazal kot narodnega mučenika, češ da se mu godi krivica, iz česar hujše sedaj za predstoječe volitve v oblastno skupščino za sebe kapital, mu povemo, da je to že prepozno. Votitelji naših pravih socijalistov so že spoznali metode njegovega gospodarstva v občini in pri krajnem šolskem svetu ter se v trumah odvrčajo od njega, ki jih je spravil ob vse zaupanje pri oblastvih in jim zapravljal občinsko avtonomijo. Mi apeliramo še enkrat na čast in poštenje vseh tukajšnjih delavcev, naj se ne dajo več vatiati od Möderndorferja, ki je pač užival sadove njihovega dela in truda, za delavce pa ni storil ničesar. Zato pa proč z njim za vedno, ker ni sposoben, da bi mogel zastopati koristi delavcev v oblastni skupščini. Vrzite v nedeljo kroglico v 4. škrinjo poštenja!

Delavci v Mežiški dolini, vrzite kroglice v 4. škrinjo!

Slep strel »Slovenca«

Pod naslovom »Proč od partizanske SDS« priobčuje včerajšnji »Slovenec« neko od mene podpisano pismo tajništva SDS, v katerem sem se informiral o politični pripadnosti neke stranke »Slovenec« skuša dopovedati uradništvu, da je to pismo dokaz, kako je naše tajništvo »preganjalo z ogabnimi sredstvi« poštene ljudi. Na ta izliv klerikalne onemoglosti hujškarije odgovarjam, da sem v dobi, ko smo bili na vladi, dobival nešteto prošelj za posredovanje na vseh koncih in krajih in da so se obračali name ljudje, ki nikdar niso bili naši in so hoteli samo kot politični kameleon upliv stranke zlorabiti. Naravno je, da sem se zato v vseh slučajih informiral, predno sem interveniral za osebe, katerih nisem poznal. Čisto naravno je, da se vsaka stranka postavi, kadar ne gre za splošne interese, predvsem za svoje ljudi. Ako ima dopisnik v »Slovencu« še kaj pripomniti, prosim.

Dr. Rape.

Važno priznanje glasila SLS

»Domoljub« dokazuje v svoji zadnji številki, da povojna SLS ni nova stranka, ampak je stara stranka. To priznanje je dragoceno, ker so včasih klerikalci skušali dokazovati, da sedanja SLS nima nobene zveze s prejšnjo SLS, ki je pred vojno in po vojni denuncirala slovenske naprednjake avstrijskim oblastem ter jih pošiljala v ječe in v internacijo, ki je potom svojega tajništva organizirala sistematsko denunciacijo in ki je pozivala Slovence v boj proti Srbom in tlačila naš narod v svetovno klanje. Da, SLS je stara stranka, ki nosi tudi vso politično odgovornost za siromastvo tisočih slovenskih družin, katerih očetje in sinovi so padli vsled klerikalnih hujškarij v vojni, za siromastvo tisočev vojnih invalidov ter vojnih vdov in sirot. Da se SLS ni prav nič izpremenila od tedaj, ko je pozivala Slovence v krvavi boj za obrambo sv. katoliške vere proti Srbom, dokazuje tudi to, da zadnji »Slov. Gospodar« hujška proti dr. Zerjavu, češ, da je izdal Slovence Srbom! In klerikalci se še pritožujejo, ako jih imenujemo separatisti?! V sedanjem volilnem boju so popolnoma odvrgli svojo hinavsko krinko, pod katero so se skrivali nekaj časa ter se pokazali v vsej svoji nesramni goloti — stari denuncijantov in klerikalnih priganjavcev z gesli izza avstrijske dobe. Nam je to prav, ker nam vse le potrjuje naše dosedanje mnenje o klerikalnih voditeljih.

Poslano

UREDNIŠTVU »SLOVENCA«!

Vojne žrtve so imele v nedeljo 16. I. m. svoje javno zborovanje, na katerem so sprejele 4 resolucije in sklenile javno poročati o svojih sklepah glede nerednosti v UVI v Ljubljani. Naprosile so vsa uredništva v Ljubljani za objavo teh sklepov in ugotovitve nerednosti v UVI. Tej prošnji so se odzvali vsi časopisi razum vašega lista.

Podpisani imamo dolžnost v imenu vseh prizadetih obsoditi molčanje lista »Slovenca« in to tembolj, ker vojne žrtve iz tega upravičeno sklepajo, da ima močjo SLS na UVI v sedanjí obliki njegovega delovanja kak interes. Zato se nam zdí tembolj čudno, da ima kandidat SLS za oblastne volitve, g. dr. Breclj, na svojih agitacijskih shodih polno obljub za vojne žrtve, dočim njegov list noče objavljati njihovih želja.

S takim postopkom se vojnim žrtvam v nobenem oziru ne pomaga zboljšati položaja.

Za odbor:

Franc Koler, predsednik.
Franc Hiti, zapisnikar.

